

ABOVSKÝ

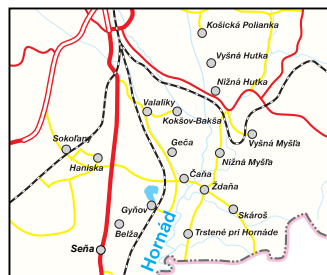
19. ročník, číslo 2, júl 2024
www.regionhornad.sk

hlásnik

Aktuálne, podnetne

Tretí najlepší slovenský časopis v kategórii neziskových a rozpočtových organizácií súťaže Podnikové médium roka za roky 2012, 2017 a 2018. Vydáva Regionálne združenie obcí Hornád: Belža, Čaňa, Geča, Gyňov, Haniska, Kokšov-Bakša, Košická Polianka, Nižná Hutka, Nižná Myšľa, Seňa, Skároš, Sokolany, Trstené pri Hornáde, Valaliky, Vyšná Hutka, Vyšná Myšľa, Ždaňa.

- ▣ Nezabudnuteľné zážitky detí v školách
- ▣ Srdcia regiónu – požiarnici a dobrovoľník
- ▣ Skúšobná stanica už rastie v Belži
- ▣ Prvý rozvojový tím v Sokolancoch
- ▣ 19. Dni Regionálneho združenia obcí Hornád

Niečo nebývalé aj na celoslovenské pomery. Systém požičiavania kajakov cez mobilnú aplikáciu umožní pokročilým vodákovi aj nováčikovi spoznať (nielen) náš región z jedného z najkrajších miest. Zo sedadla kajaku. Zo Ždane do Trsteného pri Hornáde a ďalej hodný kus až do Maďarska a od Veľkej Lodiny až po košickú Aničku môžete rieku splavovať takto moderne organizovaným spôsobom. Viac o tom, ako si užiť príjemné chvíle na vode – hoci aj v takejto veselej partii, akú zachytáva snímka pri Trstenom – čítajte na stranách 8 a 9.

Slovo na úvod Kam pôjdeme?

Každý z nás je niečím neobyčajný, jedinečný. Tieto rozdiely však niekedy vnímame ako problém, nie ako obohatenie. Každý človek má v sebe niečo dobré, no ľudia sa často zameriavajú na negatíva a nedajú si tú námahu, aby hľadali aj dobré stránky druhých. Máme sklon ľudí zaškatulkovať a iba neradi meníme svoj názor, akoby veci okolo nás ostávali rovnaké a nemenili sa. Ale opak je pravdou.

My v Sokolanoch sme sa s tým rozhodli niečo urobiť. Zapojili sme sa do pilotného národného projektu Rozvojové tímy I., kde jednotliví členovia rozvojového tímu pomáhajú všetkým obyvateľom v ich ťaživej životnej situácii. Samozrejme, každý, kto chce dostať pomoc, musí byť aktívny. Minimálne tak, že uplatnil tieto dobre mienené rady. Ukazuje sa, že správne nastavené opatrenia môžu aj niektorých príslušníkov rómskej komunity nasmerovať tak, aby zoberali život do vlastných rúk a neboli odkázaní iba na pomoc zvonku.

Výsledky sa už objavujú. Podobne ako inde, aj my často riešime záškolsť detí. Tento jav býva štartérom ďalších, vážnejších problémov. No tam, kde sme ho podchytili a eliminovali, sa niektorí rómski žiaci už dostali na stredné školy. Podarilo sa to aj niektorým z tohtoročných deviatakov a o svoju radosť sa osobne podelili s členmi rozvojového tímu.

Vždy býva najlepšie – vôbec začať. A to tak, že si určíme smer a niekam sa pohne, nezostaneme na mieste. Sťažovanie a nadávanie ešte nikomu situáciu nezlepšilo. Radi by sme náš príklad ponúkli celej spoločnosti. Že sa to dá a že aj na spolužití sa dá pracovať. Cieľ je ešte ďaleko. Ale to, že sme sa mu vybrali v ústrety, nás teší a motivuje k pokračovaniu.

Ing. Ľuboš Janke, starosta Sokolian

Rozlúčka s prezidentkou

Pár týždňov pred koncom svojho mandátu, počas posledného májového pracovného týždňa v Košiciach, prezidentka **Zuzana Čaputová** pozvala na rozlúčkové stretnutie aj zástupcov Trsteného pri Hornáde. Obec svojho času osobne navštívila pre celoslovensky známe občianske aktivity. Na fotografii je Zuzana Čaputová s (zľava) **Matúšom Timuľakom**, riaditeľom ZŠ, ktorá sa môže pýšiť škôlkou stromov pani prezidentky, starostom obce **Matejom Kočíšom**. Vpravo **Rastislav Šelepský** z OZ Priatel'ia trstenskej prírody s manželkou **Erikou**. *kčj*

Prezident Peter Pellegrini navštívil v piatok 21. júna priemyselný park Valaliky. Spolu s ministerkou hospodárstva Denisou Sakovou si prezreli strategický park a projekt prvého investora. Volvo by malo na východe Slovenska spustiť výrobu elektromobilov koncom roka 2026. Na snímke stojí po pravici prezidenta SR senior viceprezident koncernu Volvo Cars pre globálnu výrobu, Geert Brunyeel. ms/ao

Trikrát pri volebných urnách

Presne napoludnie 15. júna zložil Peter Pellegrini (v súčasnosti už bývalý predseda strany HLAS - sociálna demokracia a predseda Národnej rady SR) prezidentský sľub do rúk predsedu Ústavného súdu SR.

V 2. kole volieb 6. apríla si ho za nového prezidenta zvolilo 1 409 255 občanov SR, čo predstavuje 53,12 % platných hlasov. V 5 938 okrskoch využilo svoje volebné právo celkovo 2 652 964 občanov, čo je 61,14 % oprávnených voličov (v 1. kole 23. marca bola účasť nižšia 51,91 %). Preferencie voličov v našom regióne Hornád boli rôzne – P. Pellegrini zvíťazil v 9 obciach a Ivan Korčok (NEKA) v ôsmich. Najväčší záujem o voľby prejavili občania v Belži a Nižnej Hutke – cez 70 % a najmenší v Sokolanoch – 45,10 %. Detailné výsledky z regiónu sú uverejnené na našom webe regionhornad.sk.

Do tretice sme k volebným urnám pristúpili 8. júna, aby sme si zvolili 15 zástupcov do Európskeho parlamentu (EP). Víťazom sa stala strana Progresívne Slovensko s 27,81 % hlasmi. Nasleduje Smer (24,76 %) a hnutie Republika (12,53 %). Do europarlamentu sa dostali aj kandidáti za Hlas (7,18 %) a KDH (7,14 %). Účasť 34,38 % oprávnených voličov je historicky najvyššou z doterajších piatich eurovolieb v histórii Slovenska. V našich obciach sa účasť pohybovala od 24 do 32 %. V 27 členských štátoch sa na voľbách do EP zúčastnilo vyše 400 miliónov voličov a vybralo celkovo 720 poslancov. Nateraz najviac kresiel získali stredopravé zoskupenie ELS (188) a ľavicová S&D (136).

V Ždani prišiel ako zvyčajne voliť aj 90-ročný Ladislav Jobbágy

Monika Floriánová, foto ocú Ždaňa

Nominácia tretia - dobrovoľník Patrik Štein

Blázon, akých potrebujeme viac

Približne pred ôsmimi rokmi pri príležitosti Noci múzeí a galérií boli pod myšlianskym obecným múzeom - za výraznej podpory obce Nižná Myšľa - po dlhom čase sprístupnené podzemné chodby. Tajomná atmosféra plná sviečok, dotvorená zvukmi a hlavne fundovaným výkladom... Tento mílnik definitívne pritiahol k objavovaniu a prezentovaniu histórie vtedy 16-ročného miestneho mladíka.

Dnes je z Patrika Šteina čerstvý absolvent učiteľského štúdia matematiky a psychológie na Prírodovedeckej fakulte UPJŠ Košice a tiež obecný poslanec. No srdcovku je preňho stále aj práca v občianskom združení Collegium Myssle, kde, mimochodom, začal pôsobiť pred tromi desaťročiami už jeho otec. „Do sprievodcovstva ma zaučala Helena Peterčáková, v samotnom múzeu Marta Grendelová.“ Kým kaštieľ, domov múzea, zažil svoje časy najväčšej slávy v stredoveku, na Patrika si trepezlivo „počkal“ aj pravek. To odvtedy, keď ho - už ako člena občianskeho združenia - v roku 2019 oslovili, aby robil sprievodcu aj pre nich.

► Rozširujú informačné siete

Silnými obdobiami exkurzií, ktorými Paťo sprevádza, sú najmä neskorá jar a skorá jeseň. „V máji chodia hlavne základné školy v rámci dejepisu,

v júni sa pridávajú výlety, v septembri stredoškóľáci. Mali sme tu už aj školy z Bardejova, zo Ždiaru...“ V roku 2022 mu pribudlo poslancovanie, čo znamená aj spoluzodpovednosť za finančnú bilanciu obce a nemálo organizátorských aktivít. „Ja viem, že takým ako ja ľudia niekedy vria via iniciatívny blázon,“ poznamenáva s dávkou potrebnej, osviežujúcej sebaíronie.

Takýchto „blázno“ totiž dnes ani zďaleka nie je dosť. Pre Patrika - ako bývalého člena školskej kapely na Gymnáziu Poštová v Košiciach - to znamená pomáhať aj pri ozvučení rozličných kultúrnych a spoločenských akcií v obci.

O archeoskanzen sa treba tiež starať a každý rok má už pomerne pravidelný kalendár akcií. Vari najviac práce majú s podujatím Starovek v Nižnej Myšli (tento rok 20. júla), kde na Patrika a kolegov zo združenia (najmä podobne zapálených Jana Kavuliča a Ivetu Janičkovú), čaká okrem zabezpečenia programu a sprievodných akcií aj organizácia dopravy.

► S novým elánom

Srdcia ľudí, ktoré bijú naplno, žnú úspechy. Z rozpočtu občianskeho združenia, do ktorého prispieva obec, dobrovoľní darcovia, návštevníci či školy, sa dá zabezpečiť už solíd-

Rád by som z archeoskanzenu pomohol urobiť aj vzdelávaciu inštitúciu, hovorí Patrik

ne podujatie, ktorého zvuk medzitým prekonal nielen hranice nášho regiónu, ale i celého Slovenska. S tým prichádza stále väčšia zodpovednosť.

A ako to už býva, organizátori nemajú vždy svetlé chvíľky. „Je to určitý kolobeh. Keď sa niečo celkom nepodarí, hnevá nás to. Chceli by sme na chvíľu so všetkým praštiť. Ale zároveň rozmyšľame, ako vylepšiť to, čo celkom nevyšlo. Nakoniec zistíme, že máme toľko elánu a energie, že si povieme: ideme do toho znova a bude to iste lepšie!“

Najbližšie mesiace budú teda pre Patrika prelomové. Vie, že zostane v Myšli. Čaká ho pravdepodobne učiteľská dráha. No rozhovori sa aj o svojom sne. „Bol by som rád, aby archeoskanzen bol oficiálnou vzdelávacou

inštitúciou a školiacim centrom. Aby sme tak, ako iné pracoviská v prírode, školám ponúkali experimentálnu výučbu. Mali certifikát, vyškolených lektorov. Poskytovali archeologické cvičenia v teréne, učili historikov ústavo prezentovať dejiny. No nemuseli by sme zostať iba pri histórii a archeológii. Je mi blízka matematika a s kolegami z univerzity už máme prvé myšlienky o tom, ako učiť matematiku v prírode. A určite je archeoskanzen dobré miesto aj pre cudzie jazyky, cvičenie odbornej terminológie, tlmočenie a prezentácie pre zahraničných návštevníkov.“

Držíme palce, nech je z tohto sna čím skôr realita. Veď v Nižnej Myšli naozaj máme už dávno byť na čo hrdí.

Anton Oberhauser

Jubiluje so slovenskými odrodami

Nežná a prekvapivá Nostalgia, večný Don Juan, Abracadabra vyšľachtená pred rovnými 20 rokmi - aj takéto príznačné mená majú ruže, ktoré môžete vedno s ďalšími z dvojstovky odrôd z celého sveta obdivovať v Rozáriu u Bohušov v Nižnej Myšli. Jubilejnú, piatu sezónu otvorili začiatkom júna a potrvá do prvých mrazíkov. Špecialitou tohto roka je prepojenie ruže menom Generál Štefánik (písali sme o nej v č. 3/2023) s bustou tohto veľikána našich dejín. Na vyvýšenom záhone je obklopená 35 odrodami ruží od slovenských šľachtiteľov. S bohatou históriou slovenského ružiarstva, ktorá „obnáša“ vyše 400 odrôd, vás zoznámí nová veľkorozmerná informačná tabuľa pri vstupe.

text a foto kčj, Lenka Hudymačová

Abracadabra

Nostalgia

Don Juan

Nominácia štvrtá - univerzálnosť profesionálnych hasičov

Hlásenie o požiari v Čani prišlo o 15:28. Skoro polhodinu potom, ako sa začal nekontrolovane šíriť. Z hasičskej stanice okamžite vyrazila štvorica, ktorá mala v ten deň službu. Kým dorazili na miesto, 11 chatrčí bolo zasiahnutých obrovskými plameňmi a päť nakoniec zhorelo do tla. Celkovo zasahovalo 24 ľudí s 10 kusmi techniky. Akcia sa skončila päť minút po jeden ráno. To sa už písal prvý máj.

Pri väčších požiaroch je najbezpečnejšie zadymenie, rozpráva s odstupom času veliteľ družstva profesionálnych hasičov z jednotky Hasičského a záchranného zboru (HaZZ) v Čani, kapitán **Vít Takáč**. I oni, i policajti, ktorí na Železničnú ulicu dorazili v ten deň krátko nato, sa v početnej skupine rómskych rodín museli opakovane uistiť, že naozaj nikto nezostal v horiacich budovách.

„Fúkal nám ešte k tomu nepriaznivý vietor. Navyše, z jazera nebolo možné čerpať vodu, charakter brehu to neumožnil. Väčšinu vody na hasenie sme

Stále v strehu – kvôli nám

našťastie mohli doviest z neďalekej firmy,“ dodáva veliteľ Takáč, ktorý riadil aj samotný zásah.

► Srdcia v akcii

Jednotka v Čani má 18 členov, denne sa šiesti striedajú v troch zmenách. Minimum na zmenu sú štyria. Sú i pokojné dni, no nedávno zasahovali trikrát za deň – vždy v našom zášahovom obvode. „Okrem požiarov mávame technické zásahy, dopravné nehody, orezávanie stromov, otváranie zamknutých domov,“ doplnuje veliteľ. Stále majú v živej pamäti zosuvy pôdy v Nižnej Myšli roku 2010, časté výjazdy hrozia počas veterných smrští a po nich. Pri hasení im pomáha výstroj, ktorý obsahuje dýchací prístroj, termokameru aj zásahové obleky, schopné zniesť teplotu až do 300 stupňov.

Vít Takáč patrí aj medzi najskúse-

Vít Takáč pri bežiacom pásu na stanici

nejších hasičov a záchranárov. „Vždy ma táto práca lákala.“ V októbri to bude už 26 rokov, odkedy sa jej ujal. V tom čase boli hasiči organizovaní pod okresnými úradmi. HaZZ vznikol až v roku 2002. Boli obdobia, keď

nebol veľký záujem stať sa členom záchranných zložiek, dnes je to už lepšie. Vít aj jeho kolega Jaro z Kokšova-Bakše jednoznačne tvrdia, že to nie je kvôli výsluhovým dôchodkom.

Naopak, viacerí už presluhujú. Vo „fyzické“ sa udržiavajú vďaka malej posilňovni či bežiacemu pásu, ktoré na stanici majú. Nástup na zásah sa môže udiť kedykoľvek, vo dne i v noci. Nikdy nevedia.

„Máme rešpekt, no nie strach. Podpisujeme prísahu, kde sa zaväzujeme nasadiť pri zásahu aj vlastný život. Najlepšie je, ak počas zásahu nemyslíme na nebezpečenstvo. To by nás ochromilo,“ približuje kapitán. Na prvom mieste je vždy záchrana ľudí, potom zvierat a majetku. „Veľkou odmenou je nám vďačnosť ľudí. Nedávno sme zachránili úle včelárovi v Ždani, daroval nám med...“ dodáva Jaro.

Pre nás občanov majú zásadný odkaz: ohláste požiar čo najskôr. Neplatiť sa za to nič!

Deti z miestnej školy sa učia zásadám prvej pomoci, raz sa im to isto zide

Časť družiny čanianskyh profesionálnych hasičov, kapitán Takáč tretí sprava

Desiatky ľudí prichýlené v telocvični

Požiar má ďalekosiahle následky

Čaňa sa v posledný aprílový deň dostala na prvé stránky internetových spravodajských portálov a televízií. Spôsobil to požiar v miestnej rómskej kolónii, z ktorej sa rozšíril aj na blízky zberný dvor. Kúdoly čierneho dymu bolo vidieť až z Košíc.

Za príčinu vzniku požiaru označil znalec nedbanlivostnú manipuláciu so zdrojom horenia vnútri jednoduchej obydlia. Pravdepodobne šlo o piecku. Skutok bol definovaný ako trestný čin všeobecného ohrozenia. Vinník zrejme zostane otáznym. Väzným dôsledkom však je, že 45 ľudí,

ktorí mali v zhorených chatkách aktuálne bydlisko, prišlo o strechu nad hlavou. Obec 34 z nich na vlastné náklady ubytovala v telocvični, kde zostali skoro šesť týždňov.

Situácia predstavovala pre už i tak napätý rozpočet Čane dodatočné – a nemalé – finančné náklady. „Stravovanie sme zabezpečili donáškou z reštaurácie v Trstenom,“ rekapituluje starosta **Michal Rečka**. „Snažili sme sa o zabezpečenie náhradného bývania, na začiatok v podobe troch zánovných unimobuniek, ktoré stáli obec vyše 15 tisíc eur.

Obecné zastupiteľstvo muselo odsúhlasiť presun týchto financií z rozpočtu určeného na opravy ciest v Čani. Za prvý mesiac nás nákup stravy a hygienických potrieb stál okolo 9 tisíc.“ Za zmienku stojí, že niektorí z ubytovaných sa až v telocvični po prvý raz stretli so sprchou či splachovacím záchodom.

Unimobunky sa stali majetkom obce, presťahovaní občania si ich budú prenajímať. Z čoho však prenájom zaplatia, je otázne, keďže väčšina živiťelov rodín je nezamestnaných a žijú hlavne zo sociálnych dávok. Ďalšou

komplikáciou je, že iba necelá polovica ľudí postihnutých požiarom má v Čani trvalý pobyt a obec sa tak vystavuje riziku, že pomoc poskytnutá „cezpočným“ nebude od ústredia práce refundovaná.

Situácia opäť ukázala, že sociálne odkázaní občania sú po takejto katastrofe v situácii, z ktorej sa bez pomoci nedostanú. A, žiaľ, ich prístup k životu má za následok, že len málokedy dokážu priložiť ruku k dielu. Snáď bude táto udalosť aspoň pre niektorých znamenať skutočný nový začiatok.

Stranu pripravil Anton Oberhauser, foto HaZZ Čaňa a autor

Mení sa spôsob pomoci znevýhodneným

Rozvojový tím prebúdzá Sokolány

Slovensko skúša nový prístup. Za pomoci financií od vlády je okolo 60 obcí, vrátane našich Sokolčanov, v pilotnom programe rozvoja obecných komunít za 63 miliónov eur.

V čom je rozdiel? „V minulosti sa podobné projekty zameriavali hlavne na rómske spoločenstvá, často formou terénnej sociálnej práce. Tento nový projekt má za cieľ vytýpovať všetkých občanov, bez ohľadu na etnikum, ktorí sú v ťaživej životnej situácii, či už z hľadiska zamestnania, bývania alebo zdravia,“ približuje starosta **Luboš Janke**.

Zaujímavosťou je, že sa z tohto zdroja dajú zafinancovať aj nedokončené infraštruktúrne projekty. V Sokolčanoch by takto chceli doasfaltovať miestne komunikácie.

Projekt plne hradí úrad vlády. Rozvojový tím môže mať v jednej obci – podľa jej veľkosti – až 16 členov. V Sokolčanoch ich je deväť. Mzda sa im vypláca z projektu, obec má za úlohu ich len zamestnať. Na obecnom úrade tak pribudli noví kolegovia a kolegynie, medzi nimi **Jana Turtáková**.

Tím realizuje pravidelné týždenné a mesačné plánované aktivity, na základe ktorých má možnosť vhodným

spôsobom čerpať finančné prostriedky na rôzne druhy aktivít. Obec pravidelne navštevuje koordinátor vymenovaný úradom vlády. „Diskutujeme s ním, na čo išli peniaze, čo sa podarilo a čo plánujeme ďalší mesiac,“ dodáva Jana Turtáková a vysvetľuje, že napriek tomu, že adresáti pomoci môžu byť všetci občania bez rozdielu, čaká sa na väčší ohlas.

„Ludia, ktorí nepatria k rómskej komunite, zatiaľ našu pomoc väčšinou nevyhľadávajú. Predchádzajúci projekt bol zameraný na terénnu sociálnu prácu s MRK, a tak si myslia, že aj tento je smerovaný podobne. Tento-

Obec sa usiluje

Sokolány sa snažia i o ďalšie, všestranné využitie financií z verejných zdrojov. Z enviroföndu sa podarilo získať 530 tisíc eur na dokončenie kanalizácie počas najbližšej jesene. Z Programu obnovy dediny pripravujú výsadbu kvetov a stromov, tiež mobiliár na verejných priestranstvách. „Terénne úpravy na budúcu výstavbu oddechových zón chceme zafinancovať z fondov ministerstva financií. A časom by sme radi rozšírili kapacitu materskej školy. Medzitým rozvojový tím spolupracuje s Miestnou občianskou poriadkovou službou (MOPS), ktorú tvorí osem ľudí, striedajúcich sa v hliadkach sedem dní v týždni,“ sumariuje starosta Janke.

raz sa však chceme sústreďovať na celú sídelnú komunitu, kde sa pomocou rôznych aktivít snažíme vyvolať u obyvateľov väčšiu dôveru a pocit, že sme tu pre nich v rôznych životných situáciách.“ Občas sa členovia tímu, z ktorých sú niektorí sami Rómovia, stretávajú s posmechom či urážkami. Nevzdávajú sa však v snahe komunikovať a presvedčať deti i dospelých, že kľúč k lepšiemu životu držia predovšetkým oni sami.

Projekt trvá od októbra 2023 do marca 2027 a každý zainteresovaný dúfa, že sa osvedčí. Hlavným cieľom je ľudí v obci stmeliť, integrovať, hlavne pomocou podujatí ako je karneval či jarné brigády v okolí vlastných obydľí. Existuje vízia, že aj akcie ako deň obce raz budú všetkých ľudí v Sokolčanoch spájať, zblížovať.

Anton Oberhauser, foto RT Sokolány

Rozvojový tím v Sokolčanoch. Tvoria ho (v abecednom poradí) Andrea Bundová, Alena Faková, Viktória Gažiová, Miroslav Ivan, Iveta Ivanová, Terézia Janová, Pavla Plachetková, Dominik Turták a Jana Turtáková

Hasiči podpísali Memorandum o spolupráci

Sedem statočných

V Kokšove-Bakši sa udiala veľká vec. Podpísalo sa Memorandum o spolupráci medzi siedmimi obcami RZO – Geča, Kokšov-Bakša, Košická Polianka, Nižná Myšľa, Seňa, Skároš, Valaliky a Hornádsko-Toryským okrskom, v ktorom sú združení dobrovoľní hasiči týchto obcí.

„Memorandum som inicioval, aby sa vyvinula kontinuálna spolupráca medzi hasičmi siedmich DHZ v okrsku. Je dôležité, aby sme sa navzájom spoznali, aby sme vedeli prísť druhému na pomoc a vedeli kto má čo a ako robiť,“ vysvetľuje okrskový

inštruktor **Tomáš Brestovič**. „S pomocou ročného príspevku od obcí v sume 200 eur chceme organizovať spoločné cvičenia, aby sme boli pripravení na rôzne situácie, ako sú požiare či povodne.“

Slávnostné podpisovanie pri výročnej členskej schôdzi v Kokšove-Bakši 23. marca

Prvé cvičenie pre cca 70 dobrovoľných hasičov je plánované na jeseň.

Ďalšími cieľmi vytvorenej družby, spečatenej v memorande na štyri roky, je zapájanie detí a mládeže do práce v Dobrovoľnej požiarnej ochrane SR, vydávanie publikácií, propagačných

a metodických materiálov. Tiež šírenie osvetu v oblasti ochrany pred požiarom formou výstav alebo súťaží a v neposlednom rade výchova a odborné vzdelávanie ľudí v DHZ, ako aj nových záujemcov o túto dôležitú službu.

Monika Floriánová

Zážitky na bežiacom páse

Záhrada ako učebňa

Málokterá škola v našom regióne sa môže pochváliť takou nádhernou „exteriérovou učebňou“ ako skárošská málotriedka.

Učiteľky pod vedením riaditeľky **Oľgy Tomkovej** využívajú pôvabnú školskú záhradu s jazierkom počas jari a leta – hneď ako sa dostatočne oteplí – aby čo najviac hodín odučili vonku.

A zďaleka nejde iba o prvouku a prírodovedu. Prváci si napríklad poznávanie rastlín prepojiť s čítaním a hlásokovaním. Na angličtine si deti rozšírili slovnú zásobu o pojmy zo záhrady, cvičili orientáciu v priestore.

Štvrtáci zisťovali, aké vodné rastliny a živočíchy by mohli žiť v tunajšom jazierku. Na hladine našli napríklad

vrtnú korčuliarku, čo je druh hmyzu. Občas deti zbadajú na školskom pozemku diviacie stopy.

Tretiaci na poznávanie rastlín využili digitálnu aplikáciu PlantNet, pomocou ktorej identifikovali názvy rastlín (na snímke).

Deti si zo záhradných bylíniek pripravili zdravý koktail na pitie, niekedy zobrali do záhrady edukačné tabule, na ktorých si precvičovali slovné druhy a mnoho ďalšieho.

Zážitkové učenie v záhrade dodáva poznávaniu nový rozmer a toto prirodzené prostredie robí vzdelávanie príťažlivejším a príjemnejším. Majú ho také aj vaše deti a vnúčatá?

Anton Oberhauser,
foto **Milan Bagoni**

Nepovinná literatúra s Latinákom

Výborný herec, skvelý glosátor, stand-up komik a obľúbený zabávač **Lukáš Latinák** zavítal v druhý aprílový štvrtok do základnej školy v Seni. Umelec netradičným, no hlavne zábavným a poučným spôsobom „odučil“ starších žiakov hodinu literatúry, ktorá zanechala hlboké zážitky. „S nesutočným talentom prednášal básne veľikánov ako Ján Kollár či Ján Botto. Pri prednese Žltej ľalie jedáleň plná žiakov a učiteľov ani nedýchala. Vzduchom vírilí všetky možné emócie,“ napísali zo Sene.

Nevynechal ani svetových spisovateľov a majstrovsky podal interpretáciu diela Starec a more v kontexte dnešnej doby.

zš/ red

Zachytávame dažďovú vodu

V Základnej škole Kokšov-Bakša sa zeleni darí. Polievajú ju v horúčavách dažďovou vodou, ktorú zachytávajú zo strechy školy do retenčnej nádoby s objemom 6000 litrov. Takto šetria vodu z iných zdrojov aj finančné náklady. Z obecných prostriedkov

skrášlili aj okolie, odstránili vyschnuté tuje, staré zhrdzavené oplatenie nahradili novým plotovým poplastovaným pletivom a osadili dve parkové lavičky na oddych. Plánujú ešte vytvoriť dažďovú záhradu.

Monika Floriánová/ZŠ

Šetrili si euričká

Predškólarci zo Skároša už poznajú cenu peňazí. Prímerane veku. Projekt Šetrím si euričká pre ne vymyslela riaditeľka materskej školy Julianna Tkáčiková, ktorá ho s učiteľkami aj uviedla do života.

Detičky zo všetkých tried si za celý školský rok zbierali „virtuálne“ peniažky za účasť na rôznych aktivitách – od púšťania šarkana, cez vyrezávanie tekvic s rodičmi, tvorenie vianočnej ozdoby, záhradkárske práce v MŠ či pečenie medovníkov, až po účasť na dobrodružnej Andersenovej noci. Každý zo 40 škôlkarov mal v triede svoju pokladničku, kde si ukladal zatiaľ papierové euričká.

Napokon nastal deň D – 30. máj, keď si dievčatka a chlapci mohli za nasporené peniaze kúpiť vstup na detskú párty s Ujom Lubom (obľúbený spevák piesní pre deti) a urobiť nákup hračiek či knižiek podľa vlast-

ného výberu. A pozor! Dôležité bolo, či im na nákup vystačili úspory. Deti tak boli motivované šetriť, no zároveň mali priniesť do výkladu hračku či knižku v dobrom stave, ktorej sa boli ochotné vzdať.

A ohlas? „S radosťou hlásim, že ciele projektu boli splnené, deti spokojné a šťastné. Nakúpili si v škôlkarstvom obchode mnoho zaujímavých vecí,“ komentuje riaditeľka Tkáčiková. „Je to paráda, detičky majú svoje peniaze, a tak vedia čo môžu a čo nemôžu. Takáto akcia bola prvýkrát a za mňa je to perfektné a vítané,“ dupluje mamička Veronika. „Dieťa malo svoju pokladničku, spočítalo si, koľko malo peniažkov a jedno euro si muselo nechať na koniec, na detskú párty. Bolo z každého rožku niečo, takže bolo z čoho vyberať,“ teší sa mamička Ivetka.

Anton Oberhauser/ZŠ

Krátko

► Letí medzi deti

Obstáli výborne. Dievčatá z Materskej školy v Ždani, ktoré pozvala na 8. ročník speváckej súťaže Ľudová pieseň letí medzi deti Materská škola v Zemplínskej Teplici, vyhrali. Prvé miesto získala **Katarínka Hudymačová** v kategórii dievčat od 5 rokov a **Terrezka Horňáková** prvé miesto v kategórii dievčat od 6 rokov (na snímke). Súťažilo 27 detí od troch rokov zo škôlok z Kalše, Nového Salaša, Rozhanoviec, Slanca, Slanského Nového Mesta, Zemplínskej Teplice a zo spomínanej Ždane. *Im*

► Prepíše vlastné dejiny?

Vek veľkolepého Belžianskeho dubu miestni odhadujú na 150 rokov. Podľa výpočtov arboristu **Martina Kolníka** zo Záhradnej a krajinskej architektúry Veles z Prešova však by mohol mať dvojnásobný vek. Definitívnu odpoveď povie centrálny rez zo stromu, ktorý obec spolu s odborníkom hodlá urobiť. *kčj*

► Cena za svojbytnosť

Divadelná estrádna skupina Rozmaring zo Sene pod vedením **Kataríny Hadasovej** získala tento rok cenu „Magyar Helytállásért Díj“ za pestovanie maďarskej kultúry a jej zveľádovanie, za kultúrne dedičstvo maďarského národného spoločenstva celého regiónu. *ocú*

Valalický jarmok zažili aj Košťanci z družobných miest

V duchu priateľstva

Veselá nálada, spotené tričká pri zápelení v minifutbale a stolnom tenise, prekonávanie rekordov v Behu od studničky k studničke, šantenie detí, živá vrava pri stánkoch remeselníkov, štebotavé kúsky drobnochovateľov, chutné maškrtky, svojky so spevákom Adamom Ďuricom, spontánny tanec, napínava tombola...

To všetko sme zažili počas osláv Dní obce Valaliky a na 29. ročníku Valalického jarmoku. A spolu s nami aj návšteva z Košťian nad Turcom a českého mesta Košťany, s ktorými tvoríme družbu už 16. rok. Pestrým programom, kde oko i ucho potešili Dychová hudba Valaliky, ŽSS Paradne ňevesti, FSK Kadlubek a Kadlubček,

nevidiaci spevák **Maroš Bango** a FS Železiar z Košíc, nás previedol **František Výrostko**, hrdý Valaličan a herec Slovenského komorného divadla v Martine. So slzami dojatia si k 70. narodeninám prevzal plaketu Čestné občianstvo.

Naša mlad' ešte zdobila perníky s **Erikou Vranaiovou** z Čečejevíc, modelovaniu z hlíny ich učila **Oľga Schmiedt** z Medzeva. Do tajov výroby z páľky zasnáčovala **Eva Horváth** zo Sene a na maľovanie na textil dozerala **Andrea Lukáčová** z Košíc.

► Nadšení Košťanci

Rovnako pestrý program sme pripravili pre našich priateľov – učiteľov,

dobrovoľných hasičov, úradníkov i starostov z družby, ktorej hnacím motorom a zakladateľom bol **František Pelz**, ktorý, žiaľ, týždeň po návšteve Valalik odišiel do večnosti. Ukázali sme im Betliar, zaviedli medzi voňavé krásky do Rozária u Bohušov a na archeoskanzen v Nižnej Myšli, kde sa im srdečne venoval starosta **Miroslav Sisák**. Zažili aj unikátnu prehliadku Košíc s bonmotmi **Milana Kolcuna**. Popri zábave sme si našli čas aj na podnetné pracovné diskusie. Veľmi sa im u nás páčilo a boli nadšení tým, čo sa nám podarilo zrealizovať.

A čo nás okrem mena a priateľstva spája? Zvony. Ten tretí sme v máji na návšteve v Čechách pri oslavách 630. výročia prvej písomnej zmienky a 30. výročia povýšenia Košťian na mesto darovali ich radným predstaviteľom.

*Monika Floriánová,
foto Dušan Kmec*

Na jarmoku sme splietali slamienky s páľkou s Evou Horváth

Veľkú radosť z udelenia čestného občianstva mal aj 88-ročný František Pelz z českého mesta Košťany

Unikátna kukuricou a zemiakmi

Poklepaním základného kameňa sa 18. júna začala v Belži stavať nová skúšobná stanica Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho, ktorá nahradí známu skúšobnú stanicu Haniska. Tá musela ustúpiť významnej investícii – priemyselnému parku pre automobilku Volvo.

Haniska bola jediným miestom, kde sa u nás vykonávala komplexná diagnostika vírusov a karanténnych baktérií zemiakov v rámci uznávania sadbových zemiakov. „Pestovanie zemiakov má na Slovensku dlhodobú tradíciu.

Základný kameň pokleпали (zľava): Javer Gusejinov a Ľuba Gašparová z ÚKSÚP, starosta Ondrej Pravda, Štefánia Buschbacher z ÚKSÚP, Viliam Kanovits z Metrostavu, generálny riaditeľ ÚKSÚP Vladimír Urmanič, generálna riaditeľka Jana Vargová, vedúci skúšobnej stanice v Belži Marcel Potemri a Peter Hudec z ÚKSÚP

Aj vybudovanie novej skúšobnej stanice v Belži by mohlo posilniť domácu produkciu a zároveň znížiť závislosť na dovoze,“ hovorí generálna riaditeľka sekcie poľnohospodárstva Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR **Jana Vargová**. Jedinečná

zelená investícia je hradená zo štátneho rozpočtu. Hodnota diela predstavuje vyše 2,3 milióny eur. Je predpoklad, že prinesie aj nové pracovné príležitosti. Zhotoviteľom je Metrostav a hotová by mala byť v októbri tohto roku. *ga/kčj*

Priekopnícky produkt slovenského cestovného ruchu – samoobslužné požičovne kajakov na Hornáde

Novinárov ako maku. Spovedajú osem starostov a starostiek, predsedu KSK i ďalších aktérov. Po slávnosti vo Veľkej Lodine sa viacerí kolegovia a kolegyně splávajú do Kysaku. No ja – redaktorka Abovského hlásnika, ako jediná z médií – sa plávam aj zo Ždane do Trsteného pri Hornáde.

Mám vynikajúcich inštruktorov. Na prvom úseku **Luboša Grajcára** zo Splavujeme.sk, ktorý pred siedmimi rokmi zasial v našom regióne a u jeho predsedu **Jána Kokardu** myšlienku splaviť Hornád od Ružína hlbšie do Maďarska. Je chodiacou, vlastne plávajúcou encyklopédiou. Delím te-

„Splnil sa mi sen“

Tok je širší, voda kalnejšia, radosť rovnaká

da na dvoje – obdivujem mňajúcu sa krajinu a zároveň kladiem otázky a... dostávam odpovede.

► Spojnica opäť na scéne

Ak volakedy rieka bola prvou spojnou medzi ľuďmi na jej toku, teraz sa jej komunikačný význam vracia v podobe ekoturizmu. Dlhú nevyužívaný potenciál 263-kilometrového Hornádu sa rozhodli zmeniť partneri cezhraničného projektu REJOICE (River Journey experienCE). Vodnou turistickou trasou sa stáva vyše 50 km rieky z nášho 193 km úseku, teda viac ako štvrtina. Aby zároveň vodou znovu spájala územie popri toku.

„Keď sme s myšlienkou samoobslužných požičovní kajakov na Hornáde v roku 2015 začínali, v Európe nebol žiaden vzor. Možno jeden v USA na rieke Mississippi. Všetky lode sa vtedy požičiavali v bode A a vracali do toho istého bodu klasickým spôsobom. My sme chceli, aby si záujemca požičal loď v bode A, vrátil ju v bode B, C alebo D a to samoobslužne cez mobilnú aplikáciu. Netušili sme, koľko povolení musíme absolvovať a akého byrokratického „šimla“ zvládnuť. No podarilo sa,“ počujem natešený hlas Luboša Grajcára zo zadnej časti plavidla, zatiaľ čo brilantne šermuje pádlom medzi perami.

Má pod palcom správu Kajak.app. Automatizovaný systém požičiavania lodí obstaral partner projektu, Košice Región Turizmus. Apku vyvinuli na Slovensku. „Na našom území sú požičovne – kontajnery – vo Veľkej Lodine a v Kysaku. V Košiciach je priestor pre bezkontaktné odovzdanie lodí na Aničke,“ dodáva.

Ďalší kontajner neskôr vidíme v Ždani, Trstenom pri Hornáde a v Milhosti. V Maďarsku ich môžeme nájsť v Hidasnémeti, Pere a Hernádkércsi.

Mňáme prírodnú rezerváciu Humenec, registrujeme činnosť bobra, sem-tam vyskočia ryby... Všade lahodný šum vody. Hladina priezračná,

Starosta Vyšnej Myšle Marek Habina a Luboš Janke zo Sokolian sa bratsky podelia o kajak

Severnejšie časti Hornádu od Veľkej Lodiny sú už s našim regiónom prepojené

Žeby kraj sveta? Otvorenie priekopníckeho diela. Zľava doprava Ján Kokarda, spoluautor projektu a predseda RZOH, Rastislav Trnka, predseda KSK, Lenka Vargová Jurková, riaditeľka Krajskej organizácie cestovného ruchu Košice Regiön Turizmus a Ľuboš Grajčár, spoluautor projektu a správca kajak.app

jej výška akurát na. Na úseku zo Ždane do Trsteného je už tok Hornádu širší a vody kalnejšie. V kajaku mám anjela strážneho – inštruktorku **Mušku**, teda **Martušku Kupcovú**. Aj pre ňu je tento úsek premiérový. Učí ma, ako správne

pádlovať a reagovať na aktuálne dieň... Obdivujeme košaté vrby i statné topole. Mužské posádky kajakov idú dosť rýchlo, nechceme zaostať, no radi by sme si riekku a jej vôňu vychutnali v pomalšom tempe.

V kajaku veselú... kolegyňa a kolega z TV Košice

Trasy, ceny, zaujímavosti

- ▣ Velká Lodina – Kysak 8 km
- ▣ Kysak – Trebejov 2,6 km
- ▣ Trebejov – Kostoľany nad Hornádom 7,2 km
- ▣ Ždaňa – Trstené 4,1 km
- ▣ Trstené – Milhošť 10,5 km
- ▣ Milhošť – Hidasnémeti 13 km
- ▣ Prevádzková doba: júl – august: každý deň od 8.00 do 18.00
- ▣ jún a september: víkendy od 8.00 do 18.00
- ▣ Uvádžacia cena za kajak: prvá hodina 25 eur, ďalšia začatá 2 eurá. Pre skupiny je možné objednať splav s inštruktormom.
- ▣ Na www.kajak.app.sk nájdete presné pokyny k rezervácii lodí a príslušenstva – prilby, vesty, nepremokavé vaky aj info o vodnom stave. Je tam aj inštruktážne video o bezpečnosti kajakovania. A čo je tiež super – vznikol nový web www.dolinahornadu.sk, kde nechýbajú ubytovacie a stravovacie možnosti ako aj zaujímavosti. Napríklad Ždaňa pozýva navštíviť svoj židovský cintorín aj moderný park pre deti.
- ▣ Projekt podporil Európsky fond regionálneho rozvoja prostredníctvom Programu spolupráce Interreg V-A Slovenská republika – Maďarsko. Celkový rozpočet projektu je vyše 1,9 milióna eur.

Ján Kokarda ďakuje predsedovi KSK Rastislavovi Trnkovi za pomoc. Bez ich návratného príspevku vyše 300 tisíc eur by projekt nezvládli

Na brehu mi otvára ďalšie kapitoly projektu predseda participujúceho OZ River & Mountain **Lukáš Košten-ský**: „Podarilo sa nám vyčistiť Hornád od odpadkov na slovenskej aj maďarskej strane. Vybudovali sme navigačné značenie pre vodákov na nebezpečnejších miestach rieky. Počas Zeleného dňa sa zapojili školy z partnerských obcí a z Košíc do pozorovania prírody. Zo zapožičaných ďalekohľadov a fotopascí. Úžasne fotili. Za odmenu absolvovali kurz kajakárstva na Jazere...“

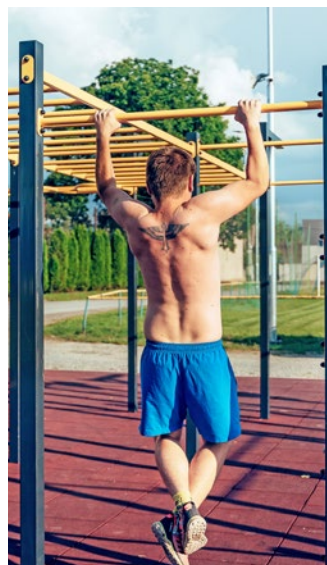
► Dve krajiny, deväť zastavení

Každá zo zapojených ôsmich obcí v rámci projektu niečo hodnotné vybudovala: oddychový altánok, nástupné a výstupné mólo. Pre cyklistov, kolobežkárov, skateboardistov pumptrackovú dráhu či workoutové ihrisko s osvetlením. V Hernádkércsi pribudol lodný domček, v ktorom mô-

Deväťročný. Sám a v pohode

žu používateľa kajakov prenocovať. Ubytovacie „hausíky“ vyrástli v Nagykinizsi priamo na brehu. V Hidasnémeti vznikla informačná kancelária – prvý kontaktný bod pre turistov vstupujúcich na maďarskú stranu rieky. V Hernádszentandrás zrekonštruovali starú budovu na eko-letnú školu...

Súčasťou projektu je aj nová pumptracková dráha v Kostoľanoch nad Hornádom a workoutové ihrisko v Trstenom

Dvojstranu pripravila Katarína Čániová, foto autorka, Košice Regiön Turizmus a Lenka Hudymačová

Na 25 brigádnikov z Trsteného pri Hornáde, ktorí sa zapojili do celoslovenskej iniciatívy Upracme Slovensko, sa celú sobotu usmievalo slnko. Akoby tušilo, akú záslužnú robotu robia pre obec a jej okolie.

Dobrovoľníci a deti s učiteľkami zo ZŠ vyzbierali 13. apríla odpadky na cyklotrase do Gyňova a Skároša i na ceste do Ždane. V spolupráci s OZ Priatelia trstenskej prírody dosadili päť moruší do pekne sa rozrastajúcej aleje a taktiež stromčeky do aleje exprezidentky SR Zuzany Čaputovej. Ďalší namaľovali kovové zábradlie pri kultúrnom dome a nasadili kvety do kvetináčov na otcisku a na začiatku obce.

Aj Nižná Hutka oslávila Deň zeme brigádou. „Účasť bola minimálna, traja dospelí a tri deti. Niekedy ide

V Trstenom vynovili aj ploty

Hotovo, je upratané!

skôr o to stretnutie a dobrý pocit, že sme mohli niečo urobiť pre našu prírodu. Teší nás, že odpadkov je oveľa menej ako po iné roky. Ešte stále sme nejaké našli pri Toryse a ceste 2. triedy,“ vraví starostka **Iveta Vasilenková**. Pomáhali aj súrodenci predškoláci **Alex a Ninka**. Ich elán, s akým zbierali odpadky po dospelých, by veru mohol na tých dospelákov preskočiť.

Rukávy si vyhrnuli aj poľovníci z PZ Domaška, ktorí zorganizovali po šiestykrát podujatie Čistý revír = Čistá príroda. S dobrovoľníkmi 20. apríla vyčistili prírodu v katastrach obcí Ždaňa, Skároš a Trstené pri Hornáde. „Spoločnými silami sme vyzbierali viac ako šesť ton odpadu! Počasie nám prišlo a po skončení akcie sme všetkým ochotným ľuďom, ktorých z roka na rok pribúda, podávali poľovnícky guláš,“ spomína **Rastislav Čemerička**.

Čistejšie okolie je citelne aj v ďalších obciach regiónu. Okrem brigád tomu napomáha pravidelné umiestňovanie veľkoobjemových kontajnerov a zber elektroodpadu, pneumatík či použitého oleja. Počkajme si na termín zberu, veď nemusíme sa nepotrebných vecí zbavovať hneď. Odmena – krásne prostredie pre život – je ozaj sladká...

Mini upratovací tím Nižnej Hutky vyzbieral 10 vriec smetí

Poľovníci sa o revír starajú

Viac stromov a kvetov, viac prvkov na ihriskách, viac zábavy a pohody v škole. Tieto tri viac priniesli obyvateľom Hanisky v tomto roku ukončené projekty.

„Cez Environmentálny fond sme získali finančné prostriedky na projekt Zlepšenie kvality ovzdušia v obci. Postupne sme vysadili okolo 2 180 kusov stromov a kríkov v intraviláne našej obce – pri detskom ihrisku Doliny, v okolí cintorína, pri bytových domoch, pri zbernom dvore a pri vstupe do obce,“ vyratúva pracovníčka úradu **Alexandra Baffi**.

Cez ďalší projekt Revitalizácia verejných priestorov – s rozpočtom 320

Najlepšie sa cvičí na vzduchu

Haniska v novom šate

tisíc eur spolufinancovaný Európskou úniou – urobili veľkú radosť najmä deťom a mládeži, ktorí to ocenia práve v čase prázdnin. „Snažili sme sa zlepšiť a skvalitniť hry našim ratoľstiam v MŠ i ZŠ, ale určite si nájde cestu k príjemnému stráveniu času na ihriskách pred ZŠ a na ulici Stav nejeden dospelý. Detské preliezačky, kolotoče a lavičky dopĺňajú posilňovacie stroje, napr. veslovací stroj, bradlá či stepper. Na cvičenie vlastnou váhou je k dispozícii workoutová zostava.“ Aj odpadkové koše sú už na svojom mieste.

► Z Popolušky princezná

Nová prístupová cesta a lavičky, kde si na chvíľu môžeme pohovieť a množstvo cvičebných strojov medzi statnými stromami dávajú tušiť, že areál základnej školy prešiel veľkou premenou. Vonku pribudla malá poslucháreň, kde sa žiaci vzdelávajú na lavičkách ako v antickom Grécku. Átrium s popraskaným asfaltom sa zmenilo na oddychovú zónu s vyvýšenými záhonmi. Smerom k mul-

tifunkčnému ihrisku vyrástla ďalšia posilňovňa a dráha s doskočiskom na skok do dialky. Možno sa tam bude hrať aj petanque. Nové športové

vyžitie vytvára aj osadený kruh na vrh guľou a tenisová stena. A všade novovysadené mladé ovocné stromčeky. Jednoducho paráda!

Školáci už vysadili vyvýšené záhony

Stranu pripravila Monika Floriánová, foto obce a ZŠ Haniska

Najlepšia držková široko-dáľeko

Polievkový tímlíder

Petra Parkanského netreba ľuďom zo Sene príliš predstavovať. Väčšina z nich si ho hneď spojí s reštauráciou, ktorú na hlavnej ulici obce pre-

Polievkový festival v Seni je aj širokou poctou tvorivosti. Vystúpili folklórne súbory Rozmarin, Omladina a Čarnička. Remeselné umenie predviedli kováč a keramikárka, vystavené boli obrazy, deti si vyskúšali tvorivosť pri nitkovaní a zdobení medovníčkov. Viac o festivale na www.regionhornad.sk a FB obce Seňa.

vádzkuje za výdatnej pomoci svojich príbuzných.

Možno si poviete, no čo, podnikateľ, akých je veľa. No u Petra by sme vždy namerali vysokú hladinu lokálpatriotizmu. Často s priateľmi reprezentuje Seňu na rôznych kuchárskych festivaloch a súťažiach.

Napríklad vlani v Kechneci si päťčlenné družstvo za jeho účasti vyčutnalo prvé miesto za svoj babgulaš. A v nedeľu 19. mája 2024 sa blysli na domácom polievkovom festivale. Peter poskladal dve kuchárske družiny. Jednu aj s posilou ku gulášu z Maďarska a tú druhú, ktorá pripravila vychýrenú držkovú polievku. Tá má za sebou dlhý, úspešný príbeh.

„Keď sme ju varievali zozáčiarku, čoskoro si získala obľubu, chodili ju chutnať starostovia zblízka aj zďaleka,“ rozpráva Peter. Dnes ju až tak

Peter (uprostred v oranžovom) s partiou na Polievkovom festivale 2024

často nepodávajú – aj kvôli cene. „Kilo držíek už stojí sedem eur a nie všade ich majú kvalitné.“ No i tak sa u Petra v podniku pripravuje naďalej, asi dvakrát mesačne. „Pochválil ma aj kolega, podnikateľ v gastronómii. Vraj, že ešte

nikde takú držkovú nejedol.“

Samozrejme, že sme pre čitateľov Abovského hlásnika pýtali recept. No ten zostáva tajomstvom. U Petra v Seni. „Nech sa milovníci držkovej zastavia, verím, že si pochutnajú.“

V Geči sa veselilo

Na prvý pohľad malá zmena. Pohostinstvo v areáli futbalového ihriska v Geči prevzala pred rokom firma, ktorá pôsobí pod značkou Grunt. A práve pod jej záštitou prebehol 8. júna 3. ročník Guláš Grunt Cupu. Na súťaž vo varení gulášu prišlo 16 tímov. Vyhral košický Bobi-Stav. Spolumajiteľka pohostinstva **Veronika Ritzková** prezradila, že nápad našla v Nitre, odkiaľ pochádza jej mamka. „Tam to naša rodina dotiahla na akciu, kde prišlo variť 74 družstiev. Chcela som niečo podobné zorganizovať aj na východe.“

No tá sobota priniesla oveľa viac – zábavu pre celú obec a množstvo návštevníkov. Ved' plagáty po celom okolí pozývali do Geče týždne vopred. A fakt bolo čo zažiť. Futbalový zápas miestnych žiakov a následne celé ihrisko k dispozícii pre verejnosť až do večera. Atrakcie ku dňu detí

Z malej zmeny veľké veci?

a občerstvenie za nakúpené kupóny. K tomu pódium, kde od popoludnia do noci burácali kapely rôznych žánrov. Medzitým, po zotmení, premietať film pre deti.

Starosta **Patrik Rusňák** dúfa, že tradícia súťaže vo varení gulášu, spojenej s oddychovým dňom pre rodiny, zapustí trvalé korene. Dokonca by chceli spestriť aj gastronomický sortiment a radi by zorganizovali podujatie, pre ktoré už majú názov: GEČANSKÉ PACHOTY. (Od slova pach, vôňa.) Tak nech žijú veľké veci!

Velký životný priestor, čas na totálny relax a pohodové stretnutia. Rodinka z Čane si deň v Geči skvele užila

Kapely rôznych žánrov roztancovali viacerých

Deň v zábavnom parku

Obecné ihrisko v Gyňove sa stalo v druhé júnové popoludnie skutočným parkom plným zábavy. A hoci tento rok sa tu Deň obce nekoná (až o rok), oslavu dňa detí berú ako milú povinnosť. Gyňov jednoducho patrí deťom. Na trávniku sme videli niekoľko-komesačné bábätka aj ležúňov, najväčší stravec, pravdaže, vytvárali škôlkari a školáci. Tí sa okrem atrakcií potešili zlatému klincu programu – oznamu starostky **Denisy Vargovej** o inštalácii veľkej šachovnice aj s kompletnými figúrkami v areáli detského ihriska. A o tom, že tunajšie deti držia spolu, svedčila aj skupina tíndežerov, ktorí si

v teplých lúčoch popoludňajšieho slnka zahrali na multifunkčnom ihrisku basketbal.

Stranu pripravil Anton Oberhauser, foto: autor a obce

Medzinárodný Cassovia Folkfest aj v Skároši

Do Hrave karičky z Abova, ktorá 20. júna roztancovala košickú Hlavnú ulicu aj srdcia jej fanúšikov z celého Slovenska, sa zapojilo aj 35 účastníkov z nášho regiónu: folklórne súbory Kadlubek z Valalík, Sakalčane zo Sokolian a Rozmaringsarj zo Sene.

Aj vďaka nim sa v srdci metropoly východu vytvorila úžasná atmosféra. Úspešne sa tiež udial deviaty ustanovujúci slovenský rekord: Až 905 detí, mladých, žien i mužov každého veku zatancovalo v 70 kruhoch tento pôvodne zemplínsky tanec pospiatky. Veľký ohlas malo aj sprievodné podujatie – súťaž o najkrajší folklórny účes. Prvé miesto a veľký darčekový kôš plný zdravých dobrôt od partnera podujatia, Syrárne Bel Slovensko, výrobca syra Karička, získala **Laura Kunčová** z Valalík. Účes jej urobila mamička. Rovnaký kôš si domov odniesla aj **Tamara Vargová** z Geče za 1. miesto v kreatívnej výzve Ozdob sa stuhami.

Malá Gečanka - víťazka kreatívnej výzvy

Naši hravo na karičke

V poradí deviaty veľká tancovačka v Košiciach v rámci projektu Karička – Tancujúce mesto Košice aj tohto roku otvorila 42. ročník medzinárodného folklórneho festivalu Cassovia Folkfest (CFF). Ten mal svoj tretí deň zo štyroch – 22. júna – v našom regióne v amfiteátri v Skároši. Tak ako v Košiciach, aj tam sa prvý raz v histórii festivalu predstavilo Severné Macedónsko prostredníctvom FS **Emin**

Učes jej urobila mamička. Rovnaký kôš si domov odniesla aj **Tamara Vargová** z Geče za 1. miesto v kreatívnej výzve Ozdob sa stuhami. V poradí deviaty veľká tancovačka v Košiciach v rámci projektu Karička – Tancujúce mesto Košice aj tohto roku otvorila 42. ročník medzinárodného folklórneho festivalu Cassovia Folkfest (CFF). Ten mal svoj tretí deň zo štyroch – 22. júna – v našom regióne v amfiteátri v Skároši. Tak ako v Košiciach, aj tam sa prvý raz v histórii festivalu predstavilo Severné Macedónsko prostredníctvom FS **Emin**

Koleso karičky roztočil aj Rozmaringsarj zo Sene

Duraku, Bosna a Hercegovina súborom **Mladost** a Rumunsko s FS **Doina Aiudului**. Ako predskokani vystúpili muži z miestnej speváckej skupiny **Karoske Befare**. „Či po minulé roky na CFF v Čani alebo vo Valalíkoch, tak aj teraz sme dali priestor na zviditeľnenie domácejmu súboru. A opäť

to stálo za to!“ poznamenáva riaditeľ festivalu, folklórna legenda **Vlado Urban**, ktorý si zároveň pochvaluje spoluprácu so samosprávou obce. V Skároši po zotmení pred pódium horela Jánska vatra sprevádzaná – tak ako sa patrí – spevom a hudbou.

text a foto **Katarína Čániová**

Žiaci štvorylku trénovali asi mesiac a pol

Na štvorylke jediní z okresu

Šesťdesiat školákov zo ZŠ **Haniska** s nadšením odtancovalo štvorylku na Hlavnej v Košiciach. Medzi 2 468 tanečníkmi zastupovali okres **Košice-okolie ako jediná škola**.

Do metropoly východu 21. mája sprevádzala žiakov aj riaditeľka **Helena Borufková**, ktorá sa aj takto lúčila s aktívnou kariérou pred odchodom do dôchodku. „Na Hlavnej sme boli prví a tak sme si s kriedou „vykollíkovali“ pozemok pre ZŠ **Haniska** a útokom zobrali príslahé cukrárne. Prvá skúška a generálka dopadla

veľmi dobre. Vzápätí prišla premiéra a ulicu rozhýbali žltí a modrí. Štáby miestnej televízie a RTVS obliehali priestor, aby im neušiel ani okamih. Aj my sme dávali niekoľko interview. Ďeťom zneli európske jazyky referujúce o priebehu štvorylky v ostatných zúčastnených krajinách. Jednoducho paráda.“ European Quadrille Dance Festival odštartoval v roku 2002 a tancuje sa hromadne vo viac ako 50 mestách Európy.

ZŠ **Haniska/red**

Pestrofarebná štafeta

Ochutnávku ľudovej tvorby a tradícií priniesol do regiónu po druhýkrát **Čaniansky folklórny festival**.

Dlhý sprievod 13 folklórnych súborov v pestrých krojoch, ktorý išiel od obecného úradu do amfiteátra, pozýval na bohatý program. Na čele šesť chlapov nieslo máj z brezy, rezká hudba im hrala do kroku. Po vztýčení májky k oblohe sa hneď okolo nej roztočili farebné karičky.

Na doskách amfiteátra sa v slnečnú sobotu 11. mája rozozvučali spevy domácich súborov **Domovina, Ozvena a Klubovčanka**, nasledo-

Briezku v Čani krásnilo metrové koleso s mašľami

V **Kokšove-Bakši** stávala máj desiatka chlapov

vali susedia **Sakalčane** zo Sokolian, **Haniščane** a Haništanka, **Karoske befare** zo Skároša. Novými tónmi divákov obohatili piesne **Šačanky** zo Šace, **Krasňanky** z Krásnej, **Špiciblanu** z Gelnice, **Soľanky** z Michaloviec a **Čerepšina**. Energickú bodku

za programom dali tanečné variácie košického súboru **Lingov**.

Pestré sprievody obcou a rozjarené májky usmievajúce sa na slnko tešili obyvateľov aj v **Kokšove-Bakši**, Nižnej Hutke, Haniske, Sokolanoch, Skároši i vo Vyšnej Myšli. **Monika Floriánová**

Bohaté 19. Dni Regionálneho združenia obcí Hornád

Dvadsaťpäť vystúpení, aj s premiérou

„Vôbec nie je jednoduché zladíť 25 telies účinkujúcich v jedno popoludnie. Tam sa ešte treba naladiť hlasy, tu vypadne elektrina či vpadne do programu dačo iné... Nakoniec však všetko dobre dopadlo,“ vraví na mar-go programom i sprievodnými aktivitami bohatého 19. ročníka Dní Regionálneho združenia obcí Hornád jeho podpredseda a starosta hostujúcej obce **Lubomír Vranka**. Zároveň dodáva: „Na jubilejný 20. ročník možno prideme s novinkami. Naša

obecná skupina **Karoske befare** napríklad navrhuje spoločné vystúpenie i troch súborov, aby zaznelo nie desať ale naraz možno i štyridsať krásnych mužských hlasov...“

Detstý súbor **Čeresielko** z Nižnej Hutky prinieslo jarné pásmo a skupina **Kalap** zahrála aj Primášovo srdce. Nechýbal mandolínový súbor **Rjabinuška** a mužský **Hrabov** z Trsteného pri Hornáde. **Sakaľčane**, **Haniščane** a **Haništanka** sa tiež pekne predstavili. Rovnako aj **ženská spevácka sku-**

Tamburínky zo ZUŠ Valaliky

pina z Gyňova. Zaujal aj **FS Domovina** a **Ozvena** z Čane ako i vystúpenie z Vyšnej Hutky. A aké by to boli Dni RZOH bez ženského spevu z Nižnej Myšle a **Paradnych ňeviest** z Valalík. Premiéru mali **Karoske paradnice**, ktoré vystriedali svoju predchodkyňu **Skarošanku**. Košatý bol aj program detí a mládeže zo **ZUŠ Valaliky** a **SZUŠ Vlada Železnáka** z Čane. Podvečer a večer patrili **Galaxisu** – Žbírka revival, vystúpeniu **Braňa Mojsaja ml.**, ktorý býva v Nižnej Hutke, a tiež **Dychovému súboru Hornád**. A aby sme nezabudli: Nedeľné dopoludnie 30. júna v skárošskom amfiteátri patrili Polovníckemu združeniu **Domaška** a sv. omši pre jeho členov.

Ruže vyrobené z brezy ako stvorené pre Zlaticu Jesenskú z Čane s dcérou Nelkou, ktorá vystúpila v tanci Tamburínky

Regionálny turnaj vo futbale hráčov nad 35 rokov hostila 15. júna Ždaňa. Trofej v rámci Dní RZOH sa stala korisťou mužstva z Čane, druhá skončila Kokšov-Bakša a tretia Haniska. Na ďalších miestach skončili Ždaňa a Trstené

Svetovú premiéru majú za sebou Karoske paradnice. Tieto krásne kroje ešte pre ich predchodkyňu ŽSS Skarošanka dala vyrobiť obec, rovnako ako vlní pre Karoske Befare. Na foto so starostom Lubomírom Vrankom

Tomáš Poľák zo Ždane z Lesníckej fakulty TU vo Zvolene mal na Dňoch RZOH pod palcom lesnú pedagogiku. Aj pri súťaži pre Marienku a Katku Sajkové z Valalík mu pomáhala priateľka študujúca na tej istej fakulte Natália Kádárová

Výhercom jablone odovzdala na oslavách regiónu vedúca redaktorka Katarína Čániová

Súťaž s webom regionhornad.sk

Ďakujeme všetkým, ktorí sa zapojili do súťaže s webom regionhornad.sk a časopisom Abovský hlásnik. Vďaka štedrosti záhradkárov ZO SZZ Ždaňa odmeníme až dvoch čitateľov! Zo zaslaných správnych odpovedí na otázku z č. 1/2024 – **Aké stromy sú v erbe obce Ždaňa?** Lípa a topoľ. – vylosoval Ján Kokarda, predseda RZOH: **Sofiu Stankovičovou z Čane** a **Jaroslava Sepešiho z Gyňova**. Blahoželáme a nech sa sadeniciam jabloní v ich záhradkách darí! *red*

Braňa Mojsaj & Band

Čeresielko z Nižnej Hutky

Stranu pripravila: Katarína Čániová
Foto: autorka, Vladimír Čáni
a Milan Bagoni

Druhá zo sestier-maliarov

Domov na plátne

Diela hrajúce pestrými, no predsa najmä zemitými farbami, nevedomky šíriac myšlienky tepla domova, pohody, akou dýcha rodný kraj. Príroda, do ktorej sú organicky včlenené ľudské výtvory.

Takéto a podobné dojmy prináša obdivovateľovi umenia práca **Márie Lenárdovej**, rodáčky z Trsteného pri Hornáde, ktorá žije a tvorí v Košiciach. Spolu s **Margitou Rešovskou** (o nej sme písali v čísle 4/2022) boli za dievčensva sestrami Juhásovými a z oboch sa stali uznávané maliarky. Máriu lákalo výtvarné umenie od mala a veľmi chcela študovať na ume-

leckej priemyslovke, no tá bola v 70. rokoch iba v Bratislave a rodičia ju tak ďaleko nechceli pustiť. Stala sa predavačkou v Drobnom tovare, neskôr vedúcou predajne. Pred päťdesiatkou ju zasiahla zákerná diagnóza. „Vtedy som zistila, že choroba mi úplne zmenila život. No priniesla aj niečo pozitívne – mohla som pokračovať v tom, čo som vždy chcela... malovať, vystavovať,“ spomína. Najlepším liekom sa pre ňu vtedy stal jej prvý maliarsky plenér v Prešove, pod vedením docenta **Juraja Kresilu**.

Odvtedy absolvuje medzinárodné maliarske plenéry, niekedy aj de-

Jeden z obľúbených motívov Márie Lenárdovej – vlieče maky (akvarel)

siatku za rok. Mala 10 samostatných a množstvo spoločných výstav doma i v zahraničí. Patrí medzi oceňované neprofesionálne umelkyne, získala 1. miesto v rámci prehliadky Paleta 2006 v gescii Krajského osvetového strediska Košice. Na medzinárodnej súťaži Krajina, ktorá mi uvízla, organizovanej českým veľvyslanectvom, obsadila tretie miesto. Niet pochýb, že krajinou, ktorá najviac „uviazla“ v Máriinej pamäti, je jej rodný región.

Aj po sedemdesiatke je stále aktívna. Keď som jej zatelefonoval 3. júna, práve robila metodičku na plenéri v Košických Hámroch na pozvanie členov Českého spolku v Košiciach. Pri tejto príležitosti nezabudla vrúcne pozdraviť čitateľov Abovského hlásnika.

Anton Oberhauser

Autorka v procese tvorby

Zádržná nádrž plná života

V čistej vode už plávajú červené kapry, zjari sa vyľiahli stovky žubrienok. Deti videli už aj mloka a užovku vyvalujúcu sa na slnku. V zádržnej nádrži pri močidle, ktorá obohatila obľúbenú oddychovú zónu, kypí život.

Pri nádrži umiestnili sedačky a kreslo z kameňa, odkiaľ môžu návštevníci bezpečne a z bližšej vzdialenosti pozorovať živočíchov, ktoré mokrad žijú,

najmä obojživelníky. V tichu a pokoji samoty počuť aj na okolí hniezdiace vodné vtáky, napr. sliapočku vodnú, kačicu divú, trsteniaka bahenného či svrčiaka slávikovitého.

Environmentálne ciele projektu, t.j. prepojiť objekt močidla s neďalekou mokradou, zadržať vodu v krajine a prilákať ďalšie živočíchov, sa podarilo naplniť. „Vytvoril takúto nádrž bolo náročné. Po jej vyhlbení sme postupne vystlali dno fóliou, potom vykopali a zabezpečili prívod vody. Vyrožili sme brehy nádrže kamením a do svahu vysadili pôvodné rastliny,“ opisuje autor myšlienky, starosta Vyšnej Myšle **Marrek Habina**. Na realizáciu získala obec grant vo výške 2 986 eur od spoločnosti U. S. Steel Košice z programu Spoločne pre región. Na technickej príprave prác sa podieľal zamestnanec obecného úradu **Vladimír Šoltés**, počas brigád pomohli ďalší zamestnanci obce, poslanci OZ, členovia OZ Sasanka a zamestnanci USS bývajúci vo Vyšnej Myšli.

„O jazierko a okolie sa stará **Ladislav Drotár**. Kosí, čistí a na pravidelných prechádzkach so psom kontroluje, či je všetko OK. Na okolí vysadil 15 líp,

ktoré časom vytvoria príjemnú izoláciu. Sme si istí, že zádržná nádrž ešte zvýši návštevnosť oddychovej zóny. Blízka cyklotrasa je zárukou, že sa stane vyhľadávaným miestom nielen pre miestnych, ale aj turistov,“ dodáva starosta.

Monika Floriánová/ocú Vyšná Myšľa

Vodná hladina odkrýva bohatý život

Krásne miesto pre relax

Medzinárodná balónová fiesta Košice po štyroch rokoch obnovila svoju tradíciu a svoj 27. ročník odštartovala na našej archeologickej lokalite v Nižnej Myšli.

Dopomohli k tomu nepriaznivé veterné podmienky, ktoré zmenili pôvodný plánovaný štart z areálu TU Košice. Obyvateľom regiónu sa tak v stredu 15. mája pri zapadajúcom slnku naskytl nádherný pohľad, keď sa do oblakov postupne vznieslo deväť teplovzdušných balónov. „Letové tímy“ boli nielen zo Slovenska, ale i z Čiech, Maďarska, Rumunska, Slovenska, Holandska a Rakúska.

„Celé sa to zomlelo rýchlo. Organizátorka fiesty ma oslovila a keď sme

K oblakom vďaka náhode

jej ukázali priestor na archeologickej lokalite, bola nadšená. Je tu veľká pokosená plocha a miesto na parkovanie. Chceli by ju pre štart letov využívať aj v budúcnosti. Úplná náhoda vytvorila fantastickú situáciu,“ opisuje starosta **Miroslav Sisák**.

Pasažieri balónov si vychutnali čarovné výhľady na krajinu nášho regiónu Hornád, opäť vďaka dobrému vetru, aj na ďalší deň pri rannom a večernom lete.

Monika Floriánová

Naše úspechy

► Deti z čanianskeho trávniku žiarili

Výborné druhé miesto si doniesli futbalisti FK Čaňa U11 z Prahy. V júni ho obsadili na turnaji Prague Strahov Cup, ktorý od roku 2014 organizuje Občanské združenie Pro podporu športu. Hralo sa pod záštitou asociácie pre

medzinárodné mládežnícke turnaje Euro-Sportring. V kategórii starších prípraviek súťažili chlapci z Čane pod vedením trénera **Františka Papcuna** v konkurencii ďalších 11 tímov z Česka, Maďarska, Poľska a Slovenska.

► Medaily pre boxerov Ždane

Na májových majstrovstvách Slovenska žiakov, mladšieho dorastu a mládeže do 22 rokov v boxe v Komárne získali reprezentanti ždanianskeho klubu tri medaily. **Samuel Lajoš** medzi staršími žiakmi a **Jakub Kováč**

v kategórii mladších dorastencov získali tretie priečky. Ich klubový kolega, mladší dorastenec **Richard Zupko**, dokonca našiel premožiteľa až vo finále, a získal tak striebornú medailu. Gratulujeme aj ich trénerovi **Rafaelovi „Rafkovi“ Horváthovi**. red

Európska únia postupne „presedláva“ na elektromobilitu. Motorku na elektrický pohon využíva na krátke cesty po obci a okolí aj starosta Ždane a predseda RZOH Ján Kokarda. Ako sám hovorí, elektromotocykel je praktický, ľahko sa zaparkuje, dojazd má okolo 40 kilometrov a dokáže vyvinúť rýchlosť až 45 km/h. Batéria je z bežnej elektrickej siete dobíja za približne dve hodiny. Tento ekologický spôsob dopravy odporúča starosta aj ďalším aktívnym ľuďom. ao

STK
HANISKA

STK HANISKA

VŠETKY KATEGÓRIE VOZIDIEL

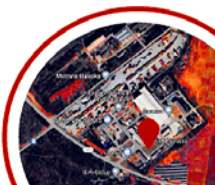
✘ Technická kontrola ✘ Emisná kontrola

☎ 0907 411 711

📍 Priemyselný areál Haniska, 044 57 Haniska

🌐 www.stkhaniska.sk

NÁJDETE
NÁS TU!

STK
HANISKA

STK HANISKA

MINDEN JÁRMŰ TÍPUS

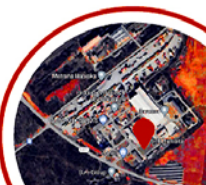
✘ Műszaki vizsga ✘ Emissziós vizsga

☎ 0907 411 711

📍 Ipari park - Haniska, 044 57 Haniska

🌐 www.stkhaniska.sk

MEGTALÁLSZ
MINKET ITT!

Rodinnú atmosféru vytvorili účastníci 18. ročníka Behu Vyšnou Myšľou. Žilo to o to viac, že sa preteky spojili s oslavou dňa detí. Na tú parádu sa pozerala aj mladá sovička, ktorá asi vypadla z hniezda vo vysokom topoli.

Pod dohľadom sovy

Na štart 7 km trasy sa postavilo 67 bežcov, z toho 19 žien. Krásne počasie prišlo **Erikovi Repákoví** z miestneho BKO Vyšná Myšľa, ktorý zabehol čas 25 minút a 4 sekundy. O chvíľu, po 37 sekundách, do cieľa dorazil jeho klubový kolega **Roman Bak**. Najrýchlejšia žena **Monika Kubáková** z TJ Obal servis Košice dosiahla čas 29:08.

Krásne okolie si pri behu všimli aj štafetári. Zo šiestich dvojlenných tímov boli najrýchlejší bežci z Gemerskej Polomy. Prišli i z Prešova, Rožňavy, Svitú aj zo susedných obcí. Najstarší, 77-ročný **Peter Pribičko** z Košíc, zvládol trať za necelých 45 minút.

Nový štart z futbalového ihriska sa osvedčil

V behu na 60 až 600 metrov si zasuťažila päťdesiatka detí. Na futbalovom ihrisku ich výstrelom z pištole odštartoval hlavný rozhodca **Peter Buc**. Svoju prvú medailu a pohár dostala aj ročná **Barborka Bernáthová**, ktorú na stupienok víťazov musela vyložiť mamka. Deti okrem všakovakých atrakcií potešila aj tombola plná hračiek.

Tradičiou klubu BKO Vyšná Myšľa, ktorý preteky s obcou organizoval, je udeľovanie čestného členstva a ocenení. Tento rok si ich prevzali **Erika Mariňáková** a **Imrich Pástor** pri príležitosti 50. narodenín, **János Bogár** z Madarska k 60. jubileu. Ocenenie k 70 pre **Imricha Mihoka** in memoriam vďačne prebral jeho syn.

foto Ladislav Bagoni

Netradičný návštevník pretekov

Radosť i sklamanie

Vo Valalikoch sa rozhodovalo o medailistoch na majstrovstvách SR mladšieho žiactva v stolnom tenise.

Oslávenc Ladislav Andor (vľavo) s nasledovníkom Romanom Takáčom

Počas víkendy 18. - 19. mája v športovej hale ZŠ zápolilo 32 hráčov a 24 hráčok vo veku 9 až 11 rokov. Klub STO Valaliky, ktorý majstrovstvá perfektne zorganizoval, zastupovali len dievčatá **Linda Némethová** a **Amelia Sepeši**. V dvojhre sa Linda umiestnila na spoločnom 5. až 8. mieste, Amelia obsadila zdieľanú 17 až 24. priečku. V štvorhre dievčat spoločne uhrali 8. miesto z celkových 12. Šampiónmi turnaja sa stali v kategórii chlapcov **Juraj De Miguel** z KST RAKSIT a medzi dievčatami **Ema Hodálová** z klubu ŠKST Bošany.

„Snažili sme sa, aby deti nespomínali iba na boje o medaily, ale aby si

odniesli príjemnú spomienku na naše Valalíky. Starosta Štefan Petrik pripravil deťom pekné suveníry, o ktoré mali záujem aj rodičia,“ vraví **Ladislav Andor**, jeden zo zakladateľov valalického klubu, ktorý oslávil nádherné 80. narodeniny. Sviečku sfúkol na torte, na ktorej nechýbali rakety a pingpongová loptička.

foto Dušan Kmec

V nedeľu podelili finalistom až 32 medailí!

OZ Športový klub Nižná Myšľa sa prihlásilo do najväčšieho charitatívneho bežeckého podujatia Wings for Life World Run, kde výťažok zo štartov-

ného putuje na klinické štúdie a výskum v oblasti liečby poranení miechy chrbtice.

Spolu s obcou vytvorili zázemie a východiskový bod v archeoskanzene, odkiaľ na 5 km okruh cez Skalku odštartovalo 50 bežcov. Beh sa koná v rovnaký deň a čas na celom svete, tento rok 5. mája o 13. hodine. Špecialitou je, že nemá cieľ. Vysvetľuje starosta **Miroslav Sisák**: „Klasický formát pretekov je obrátený. Účastník nebeží do cieľa, ale virtuálna cieľová páska tzv. Catcher Car (stíhacie auto) v mobilnej aplikácii dobieha bežca. Na vlajkových behoch vo Viedni, Mníchove a ďalších svetových mestách to

Beh „bez cieľa“

býva reálne vozidlo, ktoré vyštartuje pol hodinu po začiatku podujatia a každých 30 minút o čosi zrýchľuje, až kým nepredbehne všetkých účastníkov. V apke vás na zmenu tempa stíhania upozorňuje hlas.“

Najviac metrov – 20 770 – stihol zabehnúť domáci **Pavel Kračun** a medzi ženami 16,46 km **Zuzana Kočíščinová** z Košíc. „Beh bol vnímaný fantasticky. Snažili sme sa vytvoriť rodinnú atmosféru, pripravili sme občerstvenie i štartovacie balíčky. Prišli ľudia z Vranova, Michaloviec, Sobra-

niac. Ďakujem všetkým organizáciám a dobrovoľníkom, ktorí sa podieľali na príprave trate i organizácii podujatia,“ dodáva starosta.

Ešte pár zaujímavých čísel: Do 11. ročníka behu Wings for Life World Run sa zapojilo 168 krajín našej planéty, konkrétne 265 818 účastníkov zo 192 národností. Na Slovensku bolo registrovaných 11 organizovaných miest, kde beh absolvovalo takmer 3300 ľudí.

Stranu pripravila **Monika Floriánová**

Abovský hlásnik, štvrtročník Regionálneho združenia obcí Hornád. Adresa: Osloboditeľov 22, Čaňa, IČO: 319 65 041, **redakcia:** Communication House, s.r.o., **adresa:** Havanská 19, 040 13 Košice, **e-mail:** regionhornad@gmail.com, **web:** www.regionhornad.sk, **vedúca redaktorka:** PaedDr. Katarína Eva Čániová – tel: 0905 812 883, **predseda redakčnej rady a redaktor:** Mgr. Anton Oberhauser – tel. 0905 497 971, **redaktorka:** Ing. Monika Floriánová, **redakčná rada:** Ing. Miloš Barcal, Ing. Ján Kokarda, Ing. Štefan Petrik, Michal Rečka, Mgr. Denisa Vargová, JUDr. Lubomír Vranka, **distribúcia** - Obecný úrad Ždaňa, tel. 055/698 00 21. Vychádza ako štvrtročník pod registračným číslom EV 3592/09, ISSN 1339 - 2549, **sadzba:** Jozef Veselý - FOGRA studio Košice, **tlač:** ROTAPRINT, s.r.o. Redakcia nezodpovedá za obsah doručenej inzercie.